

Hanzehogeschool Groningen

Lectoraat
Integraal Jeugdbeleid

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Eindrapportage

Carla Geveke
Nanda Reinders

PK in de Wijk

Eindrapportage werkgroep Voor- en Vroegschoolse Educatie

Carla Geveke en Nanda Reinders (c.h.geveke@pl.hanze.nl)

Lectoraat Integraal Jeugdbeleid, Hanzehogeschool Groningen

Groningen, september 2010

www.pkindewijk.nl

Samenvatting

De werkgroep VVE heeft onderzocht hoe de werving en toeleiding in de Indische buurt/ De Hoogte kan verbeteren zodanig dat alle kinderen die VVE nodig hebben, ook daadwerkelijk een professioneel en deskundig aanbod VVE kunnen volgen.

De doelstelling van het VVE-beleid is om de ontwikkeling van kinderen uit autochtone en allochtone achterstandsgroepen te stimuleren, zodat hun kansen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière worden vergroot. Onder de doelgroep vallen kinderen die het risico lopen op een achterstand. Doorgaans wordt gedacht aan de kinderen met een 'gewicht'. Kinderen met een normaal ontwikkelingsverloop en kinderen die het risico lopen op een ontwikkelingsstoornis of gedragsproblemen vallen niet onder de doelgroep.

De werkgroep heeft gekeken naar het huidige doelgroepbereik. Dit heeft inzicht gegeven in het deel dat nog niet bereikt wordt. Er zijn interviews gehouden met de betrokken werkgroepleden. Het bleek lastig te zijn om de gegevens van de twee- en driejarigen goed in kaart te brengen. Daarom is gekeken naar de vierjarigen op 1 januari 2010. Door het extrapoleren van de gegevens van de vierjarigen werd duidelijk dat in ieder geval 73% van de doelgroepkinderen bereikt wordt. Van de overige 27 % is niet duidelijk of er voorschoolse educatie is genoten. Slechts 8% van de doelgroepkinderen heeft helemaal geen voorschoolse instelling bezocht.

Door het in kaart brengen van de gegevens van de vierjarigen werd duidelijk van welke voorschoolse instellingen deze kinderen afkomstig waren. Dit overzicht maakte de kindstromen inzichtelijk. Het blijkt dat de kinderen van veel verschillende voorschoolse instellingen komen. Dit feit bemoeilijkt mogelijk de doorgaande lijn.

In de werkgroep is gesproken over hoe de screening van de doelgroep het beste uitgevoerd kan worden. Diverse screeningsinstrumenten zijn bekeken, waarbij eveneens gesproken is over wijkspecifieke kenmerken. Uiteindelijk is, mede vanwege het beleid van de gemeente, gekozen voor SNEL en de omgevingsanalyse. De werkgroep heeft, op basis van een bestaand stroomsschema, een bruikbaar schema voor deze doelgroepbepaling ontworpen.

Naast de doelgroepbepaling en het doelgroepbereik is ook gekeken naar de wijze van toeleiding naar VVE. Door de interviews met de betrokken werd duidelijk dat er veel initiatieven zijn om de informatie actief bij de ouders te brengen. Naast de gerichte toeleiding door het consultatiebureau, de dreumesconsulent, COP en CJG hebben diverse projecten in de wijk ook het neveneffect toe te leiden. Vanwege het feit dat de informatievoorziening via verschillende kanalen plaatsvindt, is het nodig om goed af te stemmen. De werkgroep heeft daarom geadviseerd het 0-4 jarigenoverleg te behouden. Door het onderzoek werd eveneens duidelijk dat er een vaste route van signalering naar plaatsing nodig is. Daarom is, op basis van een bestaand schema, een stroomschema voor toeleiding ontworpen. De werkgroep heeft daarnaast een aantal adviezen geformuleerd om huidige toeleiding te verbeteren.

De werkgroep is het jaar geëindigd met een aantal adviezen voor implementatie, waarbij een aantal instrumenten direct gericht kan worden ingevoerd.

Inhoudopgave

SAMENVATTING.....	3
INLEIDING.....	5
DOEL.....	5
OPDRACHT	5
RESULTATEN	5
AANPAK/WERKWIJZE WERKGROEP	6
PROCESVERSLAG	7
OPSTARTFASE (SEPTEMBER-NOVEMBER)	7
UITVOERINGSFASE (NOVEMBER-MEI)	7
EINDFASE (JUNI)	9
INHOUDELIJKE RESULTATEN.....	11
DOELSTELLING 1	11
DOELSTELLING 2	12
DOELSTELLING 3	13
DOELSTELLING 4	13
DOELSTELLING 5	14
DOELSTELLING 6	14
DOELSTELLING 7	15
DOELSTELLING 8	15
DOELSTELLING 9	15
ADVIES VOOR VERVOLG.....	16
BIJLAGE 1: OVERZICHT VOORSCHOOLSE INSTELLINGEN.....	17
BIJLAGE 2: OVERZICHT INSTRUMENTEN.....	19

Inleiding

In de eindrapportage wordt een beeld geschetst van waar de werkgroep VVE afgelopen jaar mee bezig is geweest. Het proces en de inhoudelijke resultaten worden weergegeven. Vervolgens worden adviezen die de werkgroep heeft ten aanzien van optimalisatie van screening en toeleiding van kinderen naar VVE weergegeven. In de bijlage zijn de opgestelde werkdocumenten te vinden. Deze documenten zijn groeidocumenten.

Doel

De doelstelling van de werkgroep VVE was: Ontwikkel instrumenten en werkwijzen voor screening en toeleiding, zodat alle kinderen die dit nodig hebben ook daadwerkelijk een professioneel en deskundig aanbod VVE kunnen volgen. (Het aanbod in de wijk moet zodanig zijn dat voor alle kinderen in principe een VVE plaats aanwezig is en dat zij hier naar toegeleid worden)

Opdracht

- Onderzoek naar soorten en kwaliteitscriteria voor screeningsystemen. Onderzoek naar de kenmerken van de betreffende doelgroep. Op basis hiervan keuzes maken voor het meest passende systeem voor de kinderen in deze wijk.
- Onderzoek naar methoden en kwaliteitscriteria voor toeleiding naar peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Onderzoek naar de kenmerken van de betreffende doelgroep. Op basis hiervan keuzes maken voor het meest passende instrument voor toeleiding van ouders en kinderen in deze wijk.
- De systemen van screening en toeleiding worden uitgevoerd door het CJG. De gekozen systemen moeten zodanig werken dat alle kinderen met een mogelijke achterstand worden toegeleid naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf.
- Onderzoeken welke bekwaamheden nodig zijn bij het werken met de gekozen systemen en een voorstel doen voor scholing van de medewerkers om de systemen te kunnen gebruiken. (systematisch en objectief)
- Onderzoeken hoeveel peuters er doorverwezen moeten worden en naar welke instellingen (zijn hier voor voldoende plaatsen).
- Het uitvoeren van een proefperiode, met daarbij een evaluatie waarin gekeken wordt of de bovenstaande doelstellingen worden behaald.
- Voorstel doen voor verdere implementatie van de systemen
- Daar waar pedagogische discussies zich voordoen deze voeren, en een korte weergave hiervan terugkoppelen naar de contactpersoon van de Hanzehogeschool.
- Terugkoppeling met de werkgroep Bouwen aan Piramide en de werkzaamheden rond vroegtijdige logopedische screening

Resultaten

1. Inzicht in het aantal peuters dat in aanmerking zou moeten komen voor VVE
2. Inzicht in het aantal peuters dat wel en dat niet meedoet aan VVE.
3. Inzicht in het aantal noodzakelijke plaatsen voor VVE.
4. Een screeningsysteem voor peuters
5. Een toeleidingsysteem of methodiek
6. Het overdraagbaar maken van de gehanteerde werkwijze
7. Een bijdrage aan de pedagogische discussie

Aanpak/werkwijze werkgroep

De werkgroep heeft bijeenkomsten gehouden met de werkgroepleden waarin de voortgang werd besproken en keuzes werden gemaakt. De werkgroep is zes keer bij elkaar geweest.

Door de onderzoeker en een student is onderzoek gedaan naar de startsituatie in de wijk en de door professionals gewenste situatie. Dit is gedaan door middel van het houden van interviews met verschillende professionals in de wijk en betrokkenen. Daarnaast is door de onderzoeker literatuuronderzoek, onderzoek naar wijkspecifieke kenmerken, screeningsinstrumenten en de doelgroep en kindstromen gedaan.

Dit heeft geleid tot een analysedocument en de productie van een aantal werkdocumenten.

Procesverslag

Onderstaand volgt een beschrijving per fase van de geplande werkwijze en de gerealiseerde werkwijze. Hierbij is de input vanuit de evaluatie onder de werkgroepleden meegenomen. De evaluatie is door 2 werkgroepleden ingevuld.

Opstartfase (september-november)

Doel: verkennen van de opdracht, oriëntatie op de doelgroep

Evaluatie: De projectgroep kende een late opstart. Een aantal betrokkenen is later ingestapt en data plannen met alle verschillende partijen bleek lastig.

De projectgroep is voor het eerst samen gekomen op 15 oktober. Voor die tijd is de opdracht verkend door de werkgroep trekkers en de onderzoeker van de Pedagogische Academie. Van september tot en met januari heeft een student van Pedagogische Academie haar onderzoek gericht op de doelgroepbepaling en de toeleiding vanuit het consultatiebureau. In de opstartfase is gezocht naar relevante literatuur en naar werkwijzen.

15 oktober: eerste bijeenkomst met de werkgroep

Kennismaking en verkenning van de opdracht. Wat is de doelgroep? Vallen alle kinderen uit de wijk onder de doelgroep? Hoe groot is de doelgroep? Welke middelen zijn nodig om de doelgroep te bepalen? Na deze bijeenkomst heeft de docent besloten gesprekken te voeren met een aantal professionals in de wijk om beter zicht te hebben op de beginsituatie rondom doelgroepbepaling en toeleiding. De onderzoeksstudent gaat een diepte-interview houden met de twee wijkverpleegkundigen van het consultatiebureau in de wijk. De werkgroep trekker probeert via het GGD zicht te krijgen op de grootte van de doelgroep. Vanuit de gemeente wordt gekeken welke voorschoolse voorzieningen in de wijk zitten.

Uitvoeringsfase (november-mei)

Doelen: Onderzoeken van de doelgroep, grootte bepalen, screening onderzoeken, instrument bepalen, scholingsbehoeften onderzoeken, toeleiding in kaart brengen, methodiek of instrument voor toeleiding onderzoeken, instrument bepalen, scholingsbehoeften onderzoeken, implicaties voor de invoering onderzoeken.

Activiteiten:

- inzicht in het aantal peuters dat in aanmerking zou moeten komen voor VVE;
- inzicht in het aantal peuters dat wel en dat niet meedoet aan VVE;
- in kaart brengen van de beginsituatie rondom screening;
- in kaart brengen van kwaliteitscriteria voor soorten screeningsinstrumenten;
- kiezen van een adequaat screeningssysteem voor peuters;
- beginsituatie rondom toeleiden in kaart brengen;
- in kaart brengen van de kenmerken van de betreffende doelgroep;
- in kaart brengen van kwaliteitscriteria voor soorten toeleidingsinstrumenten;
- kiezen van een adequaat toeleidingssysteem of methodiek;
- in kaart brengen van (scholings)behoeften;
- rondom screeningsinstrumenten een voorstel doen voor scholing en andere implicaties voor invoering;
- in kaart brengen van (scholings)behoeften rondom toeleidingsinstrumenten/ systemen;

- een voorstel doen voor scholing en andere implicaties voor invoering;
- inzicht in het aantal noodzakelijke plaatsen voor VVE.

Evaluatie: De werkgroepleden waren allen betrokken, maar vaak bleken niet alle deelnemers aanwezig te zijn op de werkgroepbijeenkomsten. Hierdoor was het moeilijk informatie te krijgen en nieuwe afspraken te maken.

10 december: tweede bijeenkomst met de werkgroep

Nog niet alle interviews zijn afgenomen. Opvallend is dat het consultatiebureau alle kinderen in beeld heeft en de voorschoolse instellingen denken dat niet alle doelgroepkinderen op de instelling met VVE zit. Er is behoefte aan stroomlijning, goede afstemming tussen het consultatiebureau en de voorschoolse instelling. Er blijkt behoefte te zijn aan een screeninginstrument voor het bepalen van de doelgroep. De gewichtenregeling en de risicokindanalyse alleen kunnen het handelen van de wijkverpleegkundigen onvoldoende onderbouwen. We hebben nog geen vaste cijfers ten aanzien van de grootte van de doelgroep. Wijkverpleegkundigen schatten de grootte van de doelgroep op 80% van het totaal aantal kinderen in de wijk. Echter, harde cijfers kunnen we nog niet achterhalen. We hebben nog onvoldoende zicht op:

- Groep 1: doelgroepkinderen op de opvang met VVE
- Groep 2: doelgroepkinderen op de particuliere opvang (al dan niet met VVE)
- Groep 3: komt nergens, geen VVE
- Groep 4: gaat naar een voorschoolse instelling buiten de wijk (al dan niet met VVE).

Het blijkt nog niet eenvoudig om de gegevens via de GGD uit het EKD te achterhalen. Misschien weet de gemeente hoe groot de doelgroep is en hoe groot het percentage is dat naar een particuliere instelling (naast SKSG) of nergens heen gaat. Inmiddels is duidelijk om welke instellingen het gaat: Jettepet, Klavertje Drie, Grote Smurf en Monkey Donkey (met VVE).

11 februari : derde bijeenkomst met de werkgroep

De interviews zijn afgenomen en de eerste resultaten worden voorgelegd. We kunnen nog geen vinger krijgen op de grootte van de doelgroep en dus ook niet op het percentage dat we niet bereiken. Iedere instantie (COP, SKSG en de gemeente) levert nu de gegevens die ze kunnen vinden aan. Inmiddels heeft de docent diverse screeninginstrumenten uitgezocht en voorgelegd. Het gaat om taalscreeninginstrumenten. In de werkgroep vraagt men af of deze wijk specifieke kenmerken heeft waarmee we in de keuze rekening moeten houden. Ook vraagt men zich af of de doelgroep goed genoeg bepaald kan worden met een taalscreeninginstrument. Uitkomsten interviews zijn besproken.

23 maart: vierde bijeenkomst met de werkgroep

Er blijkt behoefte te zijn aan een document waarin afspraken staan met betrekking tot de signalering, verwijzing en communicatie. We hebben in die zin gesproken over overdrachtskaarten. Daarnaast blijkt het 0-4 jarigenoverleg zinvol te zijn in de overdracht, maar dit overleg dreigt wegbezuinigd te worden. Verwijzing naar de kinderopvang gebeurt minder vaak dan verwijzing naar de peuterspeelzaal. Wat betreft de keuze van een screeninginstrument blijken we al behoorlijk een bepaalde kant uit gestuurd te worden. Vanuit de gemeente ligt een plan om de logopedische screening van 5+ naar 1,5 jaar te plaatsen en een verkorte screening op 5-jarige leeftijd. Daarnaast zijn er plannen om gemeentebreed de instrumenten omgevingsanalyse en SNEL in te voeren op de consultatiebureaus. We hebben gesproken over een stroomschema waarmee snel bepaald kan worden of een kind tot de doelgroep behoort. Op basis van contra-indicatoren zou een kind ook uitgesloten moeten worden van VVE. De subsidie

voor VVE wordt verstrekt op basis van gewicht, een kwart van het subsidiegeld is gereserveerd voor kinderen die buiten die regeling vallen, maar toch VVE nodig hebben. Met deze gegevens moet rekening gehouden worden in het stroomschema. De docent en de ambtenaar van de gemeente gaan een gesprek voeren met de dreumesconsulent om te kijken wat er gebeurt op het gebied van toeleiding. De docent gaat op de basisscholen in de wijk onderzoeken hoeveel kinderen 4- en 5 jaar een voorschoolse instelling hebben bezocht en welke instelling dat is. Met deze gegevens in de hand kunnen we extrapoleren naar de 2- en 3 jarigen. Op deze wijze kan de doelgroep ingeschat worden.

13 april: vijfde bijeenkomst met de werkgroep

De dreumesconsulent blijkt goed werk te verrichten, echter zij bereikt niet alle gezinnen en dus mogelijk ook niet alle doelgroepkinderen. Daarnaast zouden een aantal zaken in het traject van bekendmaking en toeleiding verbeterd kunnen worden. De docent koppelt de adviezen terug naar de dreumesconsulent. Er is zijn stroomschema's ontwikkeld door de docent en de werkgroepstrekker. Met aanpassing kan het schema gebruikt worden. Indien het schema om de doelgroep te bepalen ingevoerd gaat worden, gaat mogelijk het huisbezoek van het consultatiebureau samenvallen met het huisbezoek van de dreumesconsulent. Er is gesproken over de implicaties daarvan. Verdere stroomlijning van de overdracht en het verbeteren van de toeleiding moet nog uitgezocht worden.

25 mei: zesde bijeenkomst met de werkgroep

De adviezen van de werkgroep zijn teruggekoppeld naar de dreumesconsulent. Een aantal ervan kan direct worden uitgevoerd. Duidelijk is dat de dreumesconsulent niet de indicerende rol moet opnemen, omdat juist het informele karakter van het bezoek goed werkt. De toekomst van het 0-4 jarigenoverleg is nog steeds onduidelijk. Het belang van dit overleg is echter groot. Ten aanzien van de toeleiding hebben we geconstateerd dat er veel in de wijk gebeurt. Niet alle programma's zijn specifiek gericht op het toeleiden naar VVE, maar hebben wel het neveneffect. Afstemming tussen de verschillende instellingen is geboden. We beogen de afstemming onder andere te verbeteren via het 0-4 jarigenoverleg en door het gebruik van verwijs- en aankomstbrieven en stroomschema's. Door de krachten van de CJG-consulent, de dreumesconsulent en de contactpersoon voor de ouders te bundelen, kan de toeleiding ook verbeterd worden. De docent heeft op basis van de gegevens van de vierjarigen op 1 januari 2010 in kaart gebracht hoe groot de doelgroep is en van welke voorschoolse instellingen de kinderen komen. Hierdoor zijn de kindstromen duidelijk geworden. Het blijkt dat de instroom van de verschillende voorscholen naar de basisscholen heel divers is. Het meest eenduidig is de stroom van Puk & Co naar Karrepad in De Hoogte. Er is in dat kader gesproken over een eventuele voorschool in De Hoogte. Een voorschool biedt mogelijk een oplossing als het gaat om doelgroepbereik en de doorgaande lijn naar de basisschool toe. Duidelijk is dat er in De Hoogte specifieke maatregelen getroffen moeten worden voor de doelgroepkinderen en de toeleiding naar VVE. Nader onderzoek naar deze maatregelen en een mogelijke voorschool moeten worden uitgezocht.

Eindfase (juni)

Doelen: afronding, opstellen werkdocumenten, uitbrengen advies voor vervolg

Evaluatie: Uiteindelijk is de werkgroep zeer productgericht bezig geweest. Er liggen werkdocumenten en instrumenten en afspraken tussen de verschillende instellingen. De pedagogische kernwaarden hadden hierin meer meegenomen kunnen worden. Deze zijn niet expliciet genoemd.

Tijdens de manifestatie PK in de wijk zijn in een deelsessie de resultaten en adviezen vanuit de werkgroep VVE gepresenteerd. Deelnemers waren met name professionals. De reacties op de resultaten, adviezen en opgestelde werkdocumenten waren positief. Vanuit de discussie zijn nog een aantal adviespunten meegenomen voor nadere uitwerking tijdens het vervolg van PK in de wijk. Deze hebben betrekking op de toeleiding. Onderzocht moet worden in hoeverre gericht moet worden op de toeleiding van kinderen. Belangrijker is het misschien de ouders te stimuleren. Daarnaast moet uitgezocht worden of een voorschool effectief kan zijn met name in de wijk de Hoogte.

Inhoudelijke resultaten

In dit hoofdstuk geven wij een overzicht van de behaalde resultaten. Per subdoelstelling maken we inzichtelijk welke resultaten de werkgroep heeft opgeleverd, welke knelpunten zijn gesignaleerd en welke vervolgacties nodig zijn.

Doelstelling 1

Onderzoek naar soorten en kwaliteitscriteria voor screeningsystemen. Onderzoek naar de kenmerken van de betreffende doelgroep. Op basis hiervan keuzes maken voor het meest passende systeem voor de kinderen in deze wijk.

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 inzicht in het aantal peuters dat in aanmerking zou moeten komen voor VVE	<p>Op basis van gewichtenregeling BAO zou ongeveer 46% doelgroepkind zijn (2007 wijkactieplannen).</p> <p>Doelgroep op basis van de gegevens van de 4- en 5-jarigen van de basisscholen :31%</p> <p>Karrepad Moluk: 19% Karrepad De Hoogte: 43% De Kleine Wereld CEL: 44%</p> <p>Doelgroep op basis van de voorschoolse instellingen die VVE aanbieden is het percentage: 61%.</p>	<p>Moeilijk zicht krijgen op de doelgroep omdat nog niet duidelijk is wat de criteria zijn voor het bepalen van de doelgroep.</p> <p>De huidige gegevens van de peuters in de wijk zijn niet bekend.</p>	<p>Invoeren van een screeninginstrument, waardoor bijv. uit het EKD het aantal doelgroepkinderen in een wijk te halen is.</p>
2 inzicht in het aantal peuters dat wel en dat niet meedoet aan VVE	<p>67% van alle 4- en 5-jarigen heeft VVE gehad.</p> <p>73% van de 4- en 5-jarige doelgroepkinderen heeft VVE gehad. 27% heeft geen VVE gehad of het is onduidelijk of het VVE heeft gehad. 8% van de doelgroepkinderen heeft geen opvang genoten en daarmee geen VVE gehad.</p>	<p>De huidige gegevens van de peuters in de wijk zijn niet bekend.</p>	<p>Gegevens van basisscholen zijn opgevraagd.</p>
3 In kaart brengen van de beginsituatie rondom screening	<p>Door middel van interviews in kaart gebracht.</p>		
4 in kaart brengen van kwaliteitscriteria voor screeninginstrumenten soorten instrumenten.	<p>Er is een overzicht van instrumenten gemaakt.</p>		
5 kiezen van een adequaat screeningsysteem voor peuters	<p>Een voorstel voor screening aan de hand van verschillende criteria is gedaan door de werkgroep.</p> <p>In de lijn van de plannen van</p>	<p>Screening kost extra inzet professionals op het consultatiebureau. Deze inzet moet gefinancierd</p>	<p>Voorstel wordt voorgelegd aan gemeente.</p>

	de gemeente is er gekozen voor het taalscreeninginstrument SNEL. Daarnaast wordt de omgevingsanalyse gebruikt. Via een stroomschema waarbij ook het 'gewicht' en de risico's in een gezin worden gescreend wordt bepaald of het kind een doelgroepkind is.	worden.	
--	--	---------	--

Tabel 1

Doelstelling 2

Onderzoek naar methoden en kwaliteitscriteria voor toeleiding naar peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Onderzoek naar de kenmerken zijn van de betreffende doelgroep. Op basis hiervan keuzes maken voor het meest passende instrument voor toeleiding van ouders en kinderen in deze wijk.

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 Beginsituatie rondom toeleiden in kaart brengen	Dit is inmiddels gebeurd. Er wordt veel ondernomen in de wijk. Tevens is het aantal doelgroepkinderen gestegen hetgeen mogelijk duidt op een goede toeleiding.	De dreumesconsulent bereikt nog niet alle kinderen, de wijkverpleegkundigen wel. De afstemming en terugkoppeling kan beter afgestemd worden.	
2 in kaart brengen van de kenmerken van de betreffende doelgroep	In kaart gebracht. Het stroomschema voor screening is hierop afgestemd.		Mits financiering beschikbaar is kan het stroomschema geïmplementeerd worden.
3 in kaart brengen van kwaliteitscriteria voor soorten toeleidingsinstrumenten	In kaart gebracht. Het stroomschema voor toeleiding is hierop afgestemd.		Mits financiering beschikbaar is kan het stroomschema geïmplementeerd worden.
4 kiezen van een adequaat toeleidingssysteem of methodiek	Besproken in de werkgroep. Er gebeurt al veel aan toeleiding. Belangrijk is de afstemming tussen de verschillende instellingen. 0-4 jarigenoverleg.	Toeleiding is vaak ook een nevenactiviteit van interventies zoals Stevig Ouderschap, Instapje. Lastig om hier zicht op te krijgen.	Aantal doelgroepkinderen op voorschoolse instellingen kan in ieder geval 8% groeien als alle doelgroepkinderen worden toegeleid. Indien alle doelgroepkinderen gericht worden toegeleid naar een VVE-locatie is een groei van maximaal 27 % denkbaar, gebaseerd op de gegevens van de vierjarigen op 1 januari 2010.

Tabel 2

Doelstelling 3

De systemen van screening en toeleiding worden uitgevoerd door het CJG. De gekozen systemen moeten zodanig werken dat alle kinderen met een mogelijke achterstand worden toegeleid naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf.

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1. Uitvoering door CJG en voorschoolse instellingen voorbereiden	Documenten waarin de werkwijze voor screening en toeleiding in de wijk wordt beschreven zijn opgesteld. Hierbij is ook aandacht voor de terugkoppeling en samenwerking.	Mogelijk stopt het 0-4 jarigenoverleg in de wijk. Dit overleg is van groot belang voor de terugkoppeling en informatie voor de verschillende professionals in de wijk.	De documenten moeten in de verschillende instellingen toegelicht worden.

Tabel 3

Doelstelling 4

Onderzoeken welke bekwaamheden nodig zijn bij het werken met de gekozen systemen en een voorstel doen voor scholing van de medewerkers om de systemen te kunnen gebruiken. (systematisch en objectief)

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 in kaart brengen van (scholings)behoeften Rondom screeningsinstrumenten	Scholingsbehoeften rondom screening zijn in kaart gebracht. De screening zal worden uitgevoerd door consultatiebureau medewerkers.	Uren moeten gefinancierd worden.	Voorstel gaat naar de gemeente.
2 in kaart brengen van (scholings)behoeften Rondom toeleidingsinstrumenten/ systemen	Scholing rondom toeleiding is in kaart gebracht. Alle professionals van de (voorschoolse) instellingen in de wijk moeten worden geïnformeerd over de werkdocumenten.	Uren moeten gefinancierd worden.	Voorstel gaat naar de gemeente.

Tabel 4

Doelstelling 5

Onderzoeken: hoeveel peuters er doorverwezen moeten worden en naar welke instellingen. (zijn hier voor voldoende plaatsen).

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 inzicht in het aantal noodzakelijke plaatsen voor VVE.	Op basis van de gegevens mbt aantal doelgroepkinderen in de wijk blijkt dat 27% meer VVE-plaatsen nodig zijn.	<p>Uitgezocht moet worden of alle plaatsen nu benut worden. Mogelijk is extra financiering nodig om extra plaatsen te realiseren.</p> <p>Rekening moet worden gehouden met de spreiding van doelgroepkinderen over de verschillende instellingen. Mogelijk de instellingen met veel doelgroepkinderen extra middelen aanbieden.</p>	In de volgende fase moeten de gestelde vragen verder uitgewerkt worden.

Tabel 5

Doelstelling 6

Het uitvoeren van een proefperiode, met daarbij een evaluatie waarin gekeken wordt of de bovenstaande doelstellingen worden behaald.

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1. Voorbereiding op uitvoeren proefperiode	Werkdocumenten/ instrumenten zijn opgesteld.	De uitvoering kan pas plaatsvinden als er financiering beschikbaar is. Dan kunnen pas criteria opgesteld worden, instrumenten worden uitgetoetst en de proefperiode geëvalueerd.	Evaluatie werkbaarheid werkdocumenten in de praktijk.

Tabel 6

Doelstelling 7

Voorstel doen voor verdere implementatie van de systemen

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 voorstel schrijven voor de implementatie	Dit wordt met de gemeente afgestemd.		Dit wordt in het najaar verder uitgewerkt.

Doelstelling 8

Daar waar pedagogische discussies zich voordoen deze voeren, en een korte weergave hiervan terugkoppelen naar de contactpersoon van de Hanzehogeschool.

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 Weergave van discussies	Tijdens de werkgroepbijeenkomsten zijn notulen gemaakt Aantekeningen zijn verwerkt in de analyse en werkdocumenten.		

Doelstelling 9

Terugkoppeling met de werkgroep Bouwen aan Piramide en de werkzaamheden rond vroegtijdige logopedische screening

Ondernomen activiteiten:	Resultaten	Knelpunten	Toelichting
1 Terugkoppeling naar de werkgroep Bouwen aan Piramide.	Dit gebeurt via Joke Bakker.		
2 Terugkoppeling werkzaamheden logopedische screening.	Dit gebeurt via Monica Mulder.		Dit wordt in het najaar verder uitgewerkt.

Advies voor vervolg

De werkgroep VVE heeft naar aanleiding van de resultaten vanuit het onderzoek en de werkgroepbijeenkomsten een aantal adviezen opgesteld. Deze adviezen zouden voor een optimale screening en toeleiding van doelgroepkinderen naar VVE moeten worden ingevoerd, nader onderzocht en uitgewerkt. Daarnaast heeft de werkgroep aanbevelingen opgesteld.

- De werkgroep heeft werkdocumenten/instrumenten opgesteld met betrekking tot screening en toeleiding. Advies van de werkgroep is het implementeren van deze werkdocumenten binnen de wijk. De implementatie van een deel van de werkdocumenten is afhankelijk van financiering. In een voorstel naar de gemeente toe zal aangegeven worden welke financiering en voorwaarden (scholing/ facilitering) nodig zijn voor implementatie van de werkwijze.
- Behoud van het 0-4 jarigenoverleg in de wijk, zodat terugkoppeling en overleg tussen de verschillende partijen gewaarborgd is.
- Onderzoeken of een voorschool in De Hoogte te realiseren is. Hoe deze ingericht moet worden en wat er gedaan kan worden aan de toeleiding naar deze voorschool. Door de voorschool zou de doorgaande lijn van voorschoolse instelling naar basisonderwijs gewaarborgd worden.
- Toeleiding niet alleen richten op het kind, maar juist ook de ouders stimuleren. Onderzoeken op welke manier dit kan plaatsvinden. Worden ouders financieel beloond (bijv. door teruggave bijdrage als ouder aanwezig is op alle bijeenkomsten die worden georganiseerd) of is het effectiever ouders te belonen door hun een functie/status te geven in het motiveren van andere ouders.

Daarnaast heeft de werkgroep aanbevelingen opgesteld die nog nader onderzocht en uitgewerkt moeten worden.

- De inschrijving bij een voorschoolse instelling zou bij het bezoek door de dreumesconsulent direct bij de ouders thuis geregeld moeten kunnen worden.
- Onderzoeken waar bij ouders behoefte aan is en welke ideeën er leven mbt voorschoolse educatie.
- Krachten bundelen van de dreumesconsulent, CJG consulent en contactpersoon voor de ouders in de wijk.
- Organiseren van bijeenkomsten op het CJG voor (aanstaande) ouders over de mogelijkheden en voorschoolse instellingen in de wijk.
- Flyers van de voorschoolse instellingen wervender maken. Ook geschikt voor laaggeletterde ouders. Brede verspreiding van folders.
- Het verstevigen van de contacten tussen de voorschoolse instellingen en basisscholen.
- Verstevigen van de doorgaande lijn. Afstemming VVE-programma's.
- Gerichter toeleiden van doelgroepkinderen van een voorschoolse instelling naar de basisschool (sturen van kindstromen)
- CJG-activiteiten en kinderopvang in de Hoogte realiseren.
- Onderzoek naar effecten van VVE.

Bijlage 1: Overzicht voorschoolse instellingen

Indische buurt/ de Hoogte

Peuterspeelzalen

Sectormanager PSZ: Jacqueline Kinds
Contactpersoon JGZ: Janet Drees/ Desiree van Lieshout
Aanmelden: 1,5 jaar
Deelnemen: 2-4 jaar
Aanmeldingsbrief naar: info@cop-groningen.nl

PSZ	Adres	VVE	3 ^e dagdeel	4 ^e dagdeel
Robbedoes	Molukkenstraat 1-2 Indische buurt	piramide	3+ groep 3+ groep ism sksg (april 2010)	
Lutje Potje	Indische buurt	piramide	<i>Doelgroepkin deren, maar ook zinnvol voor niet doelgroepkin deren</i>	<i>Doelgroepkin deren, maar ook zinnvol voor niet doelgroepkin deren</i>
Puk&CO	Van Oldenbarneveltlaan 6 de Hoogte	piramide	<i>Doelgroepkin deren, maar ook zinnvol voor niet doelgroepkin deren</i>	<i>Doelgroepkin deren, maar ook zinnvol voor niet doelgroepkin deren</i>

Piramide is een totaalprogramma waar elk ontwikkelingsgebied aan bod komt. Dit is dus voor alle kinderen geschikt en in het bijzonder voor de doelgroepkinderen. Zij krijgen daardoor extra ondersteuning en kunnen het beste 4 dagdelen komen. doelgroepkinderen krijgen het aangeboden voor €105,- per jaar en niet doelgroepkinderen betalen de extra dagdelen vanuit ouderbijdrage.

Kinderopvang

Coördinator KDV Merdeka/ Bruintje Beer: Joke Bakker

Coördinator KDV Klaver 3: Corrie van Vliet

Contactpersoon JGZ: Janet Drees/ Desiree van Lieshout

Aanmelden: vanaf 3 mnd zwangerschap

Deelnemen: vanaf 0 tot 12 jaar

Aanmeldingsbrief naar: aanmelding via de site: www.sksg.nl/ of Klantenservice 050-3171390

KO	Adres	VVE	3^e dagdeel	4^e dagdeel
Bruintje Beer	Bankastraat 72 Indische buurt	Piramide	Als er plaats is	Als er plaats is
Merdeka	Molukkenstraat 1-2 Indische buurt	Piramide	Als er plaats is	Als er plaats is
Klavertje 3	Kapteynlaan 51 Indische buurt	Geen VVE	Als er plaats is	Als er plaats is
Jettepet	Sumatralaan 18a Indische buurt	Geen VVE		
Grote Smurf	Oosterhamriklaan 195-197 Indische buurt	Geen VVE		
Monkey Donkey	Oosterhamrikkade 66a Indische buurt	VVE Programma?		

Bijlage 2: Overzicht instrumenten

- ✓ Begrippenkaart VVE
- ✓ Omgevingsanalyse taalaanbod
- ✓ Stroomschema toeleiding
- ✓ Stroomschema screening
- ✓ Aanmeldbrief voorschoolse instellingen
- ✓ Aankomstbrief voorschoolse instellingen
- ✓ SNEL

Lectoraat Integraal Jeugdbeleid
Postbus 70030
9704 AA Groningen
Tel: 050 - 595 7773
lectoraatijb@org.hanze.nl
www.hanze.nl/integraaljeugdbeleid

